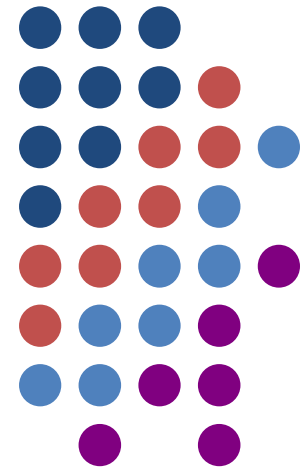

Bài 4: Kinh tế học và phân tích chính sách công

Nhập môn chính sách công
Nguyễn Xuân Thành
Học kỳ Thu 2017

Phân tích chính sách công

- **Dunn:** *Phân tích chính sách* là một quy trình điều tra mang tính đa ngành được thiết kế nhằm tạo ra, đánh giá một cách phê phán, và truyền đạt thông tin giúp cho việc hiểu và cải thiện chính sách trong một bối cảnh nhất định.
 - Định hướng theo vấn đề chính sách thực tiễn
 - Đa ngành để thích hợp với bản chất phức hợp của vấn đề
 - Thực chứng và/hoặc chuẩn tắc
 - Được đặt trong một bối cảnh nhất định
- **Weimer và Vining:** *Phân tích chính sách* là hoạt động tư vấn cho khách hàng liên quan đến các quyết định công và căn cứ vào các giá trị xã hội.
 - Vai trò tham mưu chính sách

Tư duy phản biện là gì?

Richard Paul, 1993

- “Là sự suy ngẫm về một đối tượng, nội dung, hay vấn đề - trong đó người suy nghĩ liên tục cải thiện chất lượng suy nghĩ của mình bằng cách khéo léo gia cố những cấu trúc ẩn sau suy nghĩ, và đặt lên đó những tiêu chuẩn về tri thức.”

Như thế nào *không* phải tư duy phản biện?

- “Là sự vội vàng kết luận, hay chấp nhận các bằng chứng, lý lẽ, hay quyết định dựa trên thông tin bề mặt.”
- “Là sự thiếu vắng những tiêu chuẩn về tri thức, như là sự rõ ràng, mức độ đầy đủ, hay cấu trúc mạch lạc.”

Kỹ năng tư duy phản biện

- Làm sáng tỏ vấn đề
- Tập trung vào vấn đề phân tích
- Đặt câu hỏi
- Linh hoạt

Nguồn: Richard Paul and Linda Elder, Learning the Art of Critical Thinking, Rotman Management, Winter 2014

Phương pháp phân tích chính sách công với tư duy phản biện

Xác định vấn đề

Hình thành giả thuyết

Thiết kế thử nghiệm

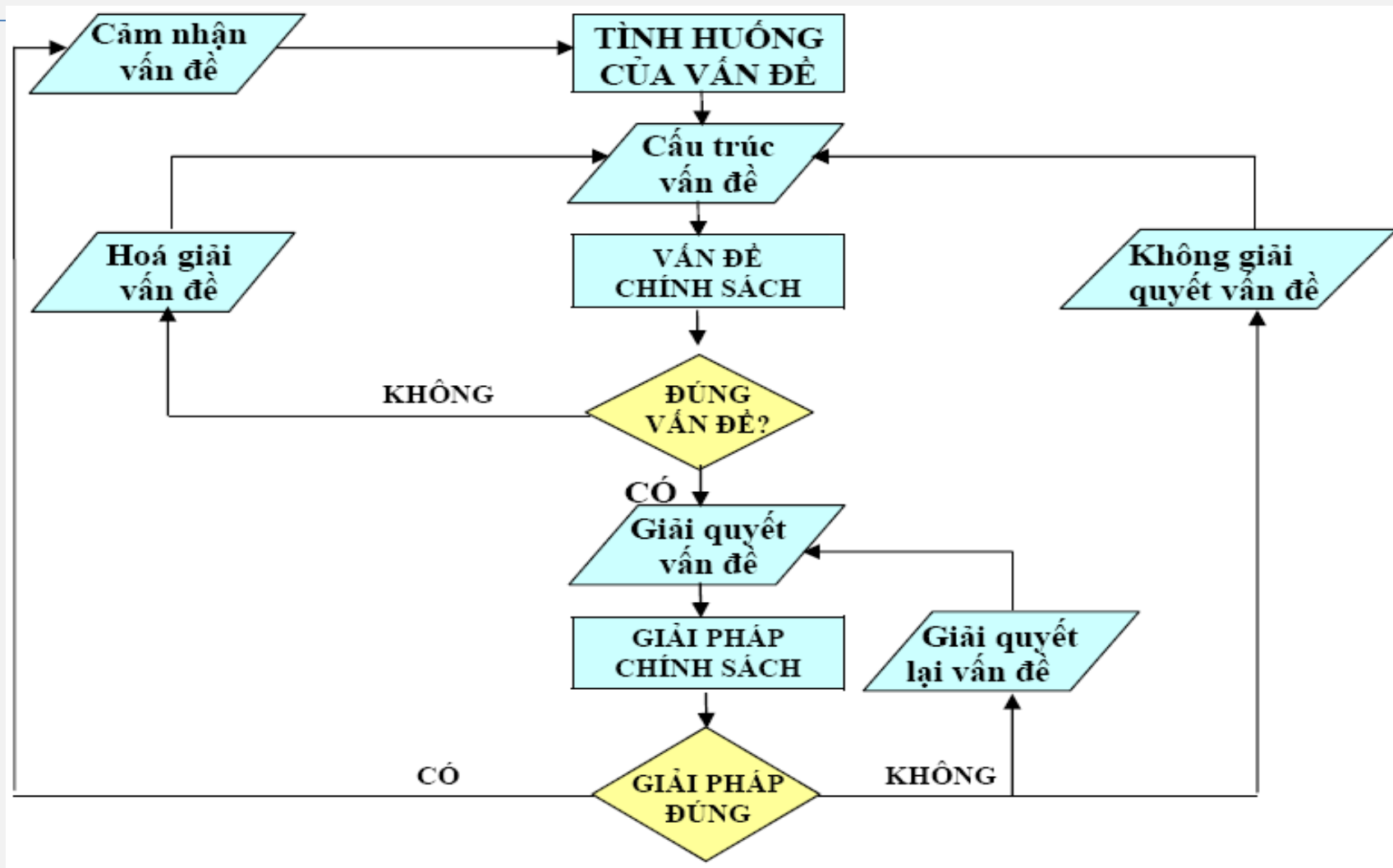

Thu thập và phân tích bằng chứng

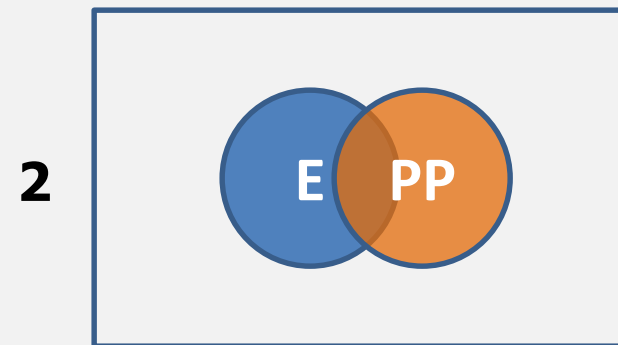
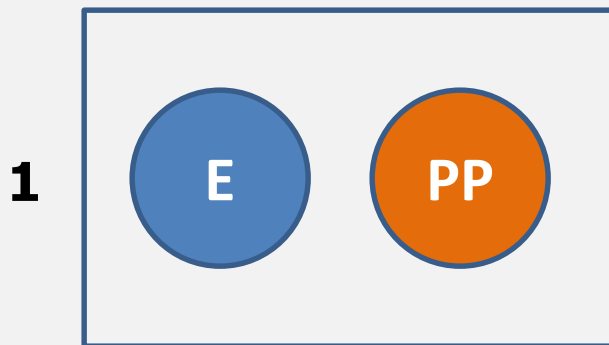
Đi đến kết luận

Xác định vấn đề chính sách công

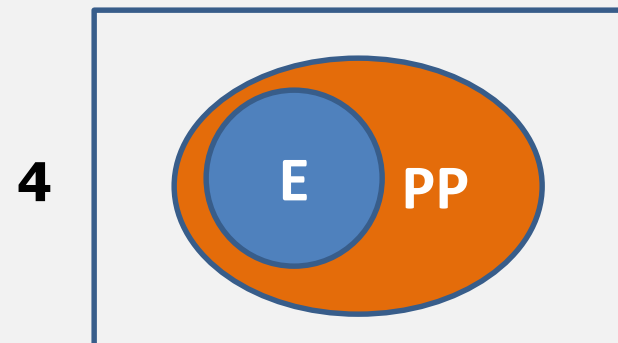
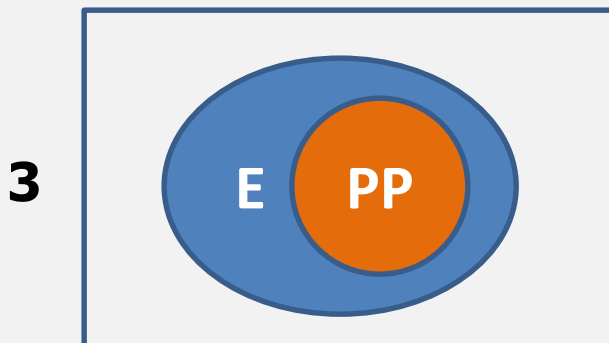

Kinh tế học và phân tích chính sách công

- **Kinh tế học:** E (Economics)
- **Phân tích chính sách công:** PP (Public Policy)

?

Kinh tế học là môn khoa học về chính sách

- “Lý thuyết kinh tế là khởi điểm hữu ích để phân tích tác động chính sách nhà nước bởi vì nó cung cấp một khuôn khổ để tư duy về các nhân tố có thể ảnh hưởng đến hành vi quan tâm”.

Rosen và các tác giả (2014), Public Finance, Ch. 2

- “Một phần sự quyến rũ và lời hứa của kinh tế học là nó cho rằng có thể đưa ra được các chính sách giúp cải thiện cuộc sống con người”.

Hal R. Varian (1989), What Use is Economic Theory

Cơ sở lý thuyết cho sự can thiệp của nhà nước

- Hiệu quả: Sửa chữa thất bại thị trường
 - Độc quyền
 - Bất cân xứng thông tin
 - Ngoại tác
 - Hàng hóa công
- Công bằng: Giảm bất bình đẳng
 - Đánh đổi giữa hiệu quả và công bằng
- Khuyến dục: Nhà nước “phụ mẫu”

Can thiệp của nhà nước để sửa chữa thất bại thị trường

- Nhà nước đóng vai trong người cung cấp thay thế
- Quy định hành chính
- Thuế/trợ cấp
- Điều tiết
- Dùng thị trường sửa thất bại thị trường

Thị trường và nhà nước

- Thị trường hoàn hảo: không cần nhà nước
- Thị trường không hoàn hảo: nhà nước có thể can thiệp
- Nhưng nếu nhà nước không hoàn hảo thì sao?

Ba loại thất bại của nhà nước

- Thất bại thị trường đòi hỏi sự can thiệp của nhà nước, nhưng nhà nước lại không can thiệp.
- Thị trường không thất bại, nhưng nhà nước lại can thiệp, dẫn tới sự phân bổ nguồn lực kém hiệu quả hơn.
- Nhà nước can thiệp để sửa chữa thất bại của thị trường, nhưng lại làm cho nguồn lực bị phân bổ sai lệch hơn là so với tình huống nhà nước không can thiệp.

Nguyên nhân của thất bại nhà nước

- Phân tích, vận động và thực thi chính sách công
 - Thiếu năng lực phân tích nên lựa chọn chính sách sai
 - Thiếu năng lực lãnh đạo nên không vận động được sự ủng hộ, tham gia và nguồn lực để
 - Thiếu năng lực quản trị nên không thực thi được chính sách
- Nhóm lợi ích
 - Động cơ chính trị vụ lợi: nguồn lực được phân bổ để mang lại lợi ích chính trị cho người hoạch định chính sách
 - Động cơ tài chính vụ lợi: nguồn lực được phân bổ để mang lại lợi ích tài chính cho người hoạch định chính sách

Sửa chữa thất bại của nhà nước

- Giải quyết các nguyên nhân dẫn tới thất bại của nhà nước
- Tìm hình thức can thiệp hiệu quả hơn
- Cải cách thể chế
(Chủ đề của tuần sau)